

Adviesraad Sociaal Domein Oegstgeest

p/a Gemeentehuis
Postbus 1270
2340BG Oegstgeest

Leiden, 25 januari 2018

Aan het College van Burgemeester en Wethouders van Oegstgeest

Advies over de realisatie van de Oegstgeester Woonvisie

Inleiding

De Adviesraad Sociaal Domein Oegstgeest heeft in 2016 meegedacht over de nieuwe Woonvisie Oegstgeest. Er is toen door de Adviesraad met name aandacht gevraagd voor de huisvesting van bijzondere doelgroepen. Dat zijn immers ook doelgroepen van de Adviesraad.

Onlangs is ook de Regionale Woonagenda van Holland Rijnland verschenen. Hierin wordt benadrukt dat gemeenten in hun lokale woonvisies aandacht moeten besteden aan de huisvesting van bijzondere doelgroepen. De centraal georganiseerde Maatschappelijke Opvang in Leiden wordt afgebouwd en ook de huisvesting van mensen met een beschermd wonen-indicatie wordt meer gedecentraliseerd.

Tijdens ons recente werk/kennismakingsbezoek bij de Binnenvest kwam dit onderwerp ook uitgebreid aan de orde.

Dit was voor ons aanleiding een advies uit te brengen. Tot nu toe wordt in de Woonvisie van Oegstgeest in vrij algemene termen over de bijzondere doelgroepen gesproken. De woonvisie moet nog leiden tot concreet beleid en maatregelen die in de feitelijke behoeften voorzien. Daarom willen we als Adviesraad concrete suggesties doen die aansluiten op actuele ontwikkelingen.

Transitie en decentralisatie

Bij de overheveling van een groot aantal taken binnen het sociaal domein naar gemeenten is er veel veranderd voor de bijzondere doelgroepen, waaronder (ex)psychiatrische patiënten, jeugdigen die begeleiding behoeven, mensen met een verstandelijke beperking, de doelgroep van de vrouwenopvang, ex-gedetineerden en cliënten van de maatschappelijke zorg (dak- en thuislozen). Een belangrijk uitgangspunt in de transitie is dat veel minder mensen intramuraal opgevangen worden, er moet zoveel mogelijk -met begeleiding- uitgeplaatst worden en gewerkt worden aan zelfredzaamheid.

Voor de maatschappelijke zorg en de vrouwenopvang speelt nog een andere belangrijke ontwikkeling: de veranderende rol van de centrumgemeenten. Vanaf 1 januari 2015 is iedere gemeente verantwoordelijk voor de maatschappelijke zorg voor de "eigen" doelgroep. Dit betekent voor organisaties als de Binnenvest dat zij met alle gemeenten in de regio afspraken moet maken over de organisatie van de maatschappelijke zorg/opvang en het beschermd wonen.

Dit alles brengt grote veranderingen in de huisvesting met zich mee.

Bijzondere doelgroepen

Deze bijzondere doelgroepen, en in het algemeen, mensen die zelf niet kunnen voorzien in huisvesting, moeten kunnen rekenen op onderdak en verblijf voor kortere of langere tijd, al of niet

in combinatie met steun en begeleiding.

De instellingen die op dit terrein actief zijn werken meestal op regionaal niveau. Gemeenten moeten met elkaar en met de corporaties en de zorgpartijen afspraken maken die zullen moeten leiden tot afspraken over samenwerking en afstemming op het niveau van elke afzonderlijke gemeente, dus ook op de situatie en de behoefte aan faciliteiten in Oegstgeest.

Het is belangrijk om de situatie wat betreft vraag en aanbod goed in kaart te brengen. Op basis van een analyse van de ervaringen tot nu toe en een prognose voor de toekomst zou duidelijk moeten worden hoe de behoefte aan huisvesting en begeleiding er uit moet gaan zien. Getalsmatig, rekening houdend met de kenmerken van elke doelgroep. Bovendien moet niet worden uitgesloten, dat Oegstgeest in regionaal verband aangesproken wordt op opvang en begeleiding van personen die geen inwoner van Oegstgeest zijn.

Wij hebben in dit verband enkele vragen. Beschikt de gemeente Oegstgeest over een kwantitatieve en kwalitatieve registratie van de doelgroepen, die tot nu toe een beroep hebben gedaan op huisvesting en begeleiding? Is er in het Sociaal Team Oegstgeest voorzien in de deskundigheid en ervaring, die bij aanmelding en intake vereist is als huisvesting en begeleiding in het geding is? Is het gewenst, dat het Sociaal Team wordt uitgebreid met een deskundige op dit gebied ?

Op dit moment zijn er niet voldoende opvang/huisvestingsvoorzieningen in Oegstgeest beschikbaar. De Binnenvest gaf ons dat signaal ook af.

Hoewel zowel in de Woonvisie van Oegstgeest als in de Regionale Woonagenda aparte hoofdstukken zijn gewijd aan de opvang van bijzondere doelgroepen en de acties die daarvoor nodig zijn is er nog weinig specifieke actie ondernomen. Maar anders dan in het geval van reguliere huisvesting kunnen er voor deze groepen heel goed out of the box oplossingen worden bedacht. Bijvoorbeeld al dan niet tijdelijke huisvesting in een oude school, leegstaande bedrijfspanden of containerwoningen. In dat geval hoeft er geen beroep te worden gedaan op de reguliere woningvoorraad.

Advies

Breng de situatie wat betreft vraag en aanbod in kaart en kijk voor deze bijzondere doelgroepen vooral ook naar oplossingen buiten de reguliere woningvoorraad, zoals een oude school, leegstaande bedrijfspanden etc.

Langer zelfstandig wonende ouderen

Bij de decentralisatie van taken in het Sociale Domein en de veranderingen in de langdurige zorg is langer zelfstandig wonen een belangrijk doel. Dit geldt niet alleen voor de bijzondere doelgroepen maar ook voor ouderen. Bij de realisatie van de Woonvisie is het ook van belang prioriteit te gaan geven aan de oplossing van het probleem waarmee ouderen die langer zelfstandig willen/moeten wonen te kampen hebben. Wij schenken hier apart aandacht aan, omdat het in het jargon niet gebruikelijk is om ouderen te rangschikken onder het begrip bijzondere doelgroepen.

In de Woonvisie en de Regionale Woonagenda wordt meer of minder uitgebreid vermeld, wat de gevolgen zijn van de wijzigingen in het zorgstelsel door de aanscherping van de functie van verpleeghuizen en het verdwijnen van verzorgingshuizen. Ouderen zijn in toenemende mate aangewezen op woonvoorzieningen waarbij op afroep en in de nabijheid gerekend kan worden op hulp en ondersteuning, op een ontmoetingsruimte, op winkelen voor de dagelijkse levensbehoeften in de buurt, etc.

In de Gemeenteraadsbijeenkomst van 11 januari j.l. is bij de “beeldvormende beraadslagingen” over Overgeest benadrukt, dat er na de historische en landschappelijke analyses duidelijkheid moet komen over de manier waarop de Woonvisie wat betreft woonvoorzieningen voor langer zelfstandig wonende ouderen zal worden ingepast in de bouwplannen voor Overgeest.

Eveneens op 11 januari j.l. besprak de Gemeenteraad de uitgangspunten voor de bouwplannen Nieuw Rhijngeest Zuid. Daarbij ging de aandacht vooral uit naar de hoogbouw en het parkeren.

Waarom ook niet daar huisvesting voor langer zelfstandig wonende ouderen in de beschouwingen betrekken?

Advies

Maak concrete plannen voor kwetsbare ouderen die langer zelfstandig willen/moeten wonen en maak daarbij gebruik van de “zachte” plancapaciteit die in Oegstgeest beschikbaar is.

Met vriendelijke groet,
namens de Adviesraad Sociaal Domein Oegstgeest,

Marianne Kooijmans, voorzitter a.i.

Adry Lodder, secretaris